

Monumentnummer*: 523654

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 11 december 2001
Kadaster deel/nr 82916/33

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Doorwerth Renkum Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Doorwerth

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Doorwerth B 436

*Omschrijving***

HISTORISCHE TUIN- en PARKAANLEG uitgevoerd naar een ontwerp uit 1920 van S. Voorhoeve in de Gemengde tuinstijl. Binnen het ontwerp neemt vooral de Landschapsstijl een prominente plaats in. De aanleg wordt gekenmerkt door een gebogen padenstelsel waarbij de verdiept gelegen paden verlopen met flauwe bochten. Binnen deze paden bevindt zich een planting bestaande uit onder meer rhododendrons, eikenbomen en sparren. Kenmerkend voor het werk van Voorhoeve is de aandacht voor de natuurlijke gesteldheid van het terrein. Tegenwoordig bestaan delen van het terrein uit eikenhakhout op plaatsen waar zich volgens het ontwerp een gazon of een korenveld zou moeten bevinden. Deze waarschijnlijk niet oorspronkelijke beplanting vormt als zodanig een storend element. Vanuit het huis zijn een drietal zichtassen aanwezig. De eerste is zuid-oostelijk georiënteerd op het cirkelvormige door rhododendrons omzoomde voorplein en de hierachter liggende oprijlaan. De tweede zichtas is georiënteerd op het zuid-westen en kijkt op een zich naar het huis versmallend trapeziumvormig gazon met aan weerszijden onder meer sparren en aan het einde een cluster dogwood. Volgens het oorspronkelijke plan was er vervolgens zicht op een heideveld. Dit heidegebied is tegenwoordig een bos. De derde en belangrijkste zichtas is gelegen aan de achterzijde van het huis en is georiënteerde op het noord-westen. Vanaf het door sparren geflankeerde terras had men hier oorspronkelijk een kilometers ver zicht over de Wolfhezer heide die oorspronkelijk deel uitmaakte van het landgoed. Het voorste deel dat, via enige treden vanaf het terras te bereiken valt, was volgens het ontwerp als gazon gepland doch is waarschijnlijk altijd beplant geweest met heide. Tegenwoordig is dit terrein met varens begroeid. Het hierop volgende deel zou volgens het ontwerp een korenveld moeten vormen om vervolgens over te gaan in heide. Dit terrein is nu eveneens

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

deels begroeid met varens, hoewel dit waarschijnlijk voorheen uit heide bestond, en verder met eikenhakhout dat de zichtas blokkeert. In de V-vormige centraal gelegen strook bos bevindt zich een enkwal. De typerende beplanting direct voor het huis bestaat uit een combinatie van o.a. buxus- en een taxushagen. Ter rechterzijde van het bevinden zich meerdere buxussen die een pad omzomen dat leidt naar het pomphuisje. Ten zuid-oosten van het huis bevinden zich een door bosbeplanting en door rhododendrons omzoomd terrein met een tennisbaan en hierop aansluitende doch lager gelegen voormalige bloementuin. Het ontwerp van Voorhoeve laat achter de tennisbaan een tuin in renaissancevormen zien. Het is echter niet duidelijk of deze ook daadwerkelijk is uitgevoerd. Op dit moment bestaat de beplanting met name uit een gazon met enige fruitbomen.

Waardering

Historische PARK- en TUINAANLEG naar een ontwerp uit 1920 van S.Voorhoeve.

-\tVan tuinarchitectuurhistorische waarde vanwege het belang voor het oeuvre van de tuin- en landschapsarchitect S. Voorhoeve (1880-1948). De tuin- en parkaanleg is een goed en zeldzaam voorbeeld van de door Voorhoeve op eigen wijze gehanteerde Gemengde tuinstijl waarbij nog lange tijd vooral de Landschapsstijl een grote rol speelt. De aanleg op Laag Wolfhezen is een der best bewaarde voorbeelden in Nederland van zijn werk en tevens het belangrijkste voorbeeld van zijn werk uit de vroege jaren twintig van de twintigste eeuw. In de aanleg komt met name ook de aandacht die Voorhoeve had voor de natuurlijke gesteldheid van een terrein tot uitdrukking.

-\tVan stedenbouwkundige waarde als essentieel en structurerend onderdeel van de buitenplaats Laag Wolfhezen wegens de markante situering op een hellend terrein tussen Doorwerth en Wolheze dat onderdeel uitmaakt van een voor de periode 1850-1940 in de gemeente Renkum kenmerkend bebouwingspatroon bestaande uit een lint van verspreid liggende villa's en landhuizen aan de Utrechtseweg: de langgerekte ruggegraat' die de kernen Renkum, Heelsum, Doorwerth en Oosterbeek aan elkaar rijgt.

-\tVan cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een voor de gemeente Renkum kenmerkende sociaal-maatschappelijke ontwikkeling tussen 1850 en 1940, namelijk de aanleg van buitenplaatsen en de bouw van villa's als zomerverblijf of voor permanente vestiging van welgestelden in fraaie landelijke gebieden in de omgeving van een stad; in casu een buiten in het geaccidenteerde en bosrijke gebied van de zuidelijke Veluwezoom nabij Arnhem. Het landhuis is voorts van belang voor de typologische ontwikkeling van het landhuis en de villa in Nederland gedurende het interbellum.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg